

змісту, підтримує читацький інтерес. Важливо поєднувати традиційні художні принципи з актуальними дизайнерськими практиками, враховуючи вікові, психологічні й освітні особливості цільової аудиторії.

Список використаних джерел

1. Токар М. Художньо-естетичні особливості дитячої книжкової ілюстрації. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2018. Вип. 35. С. 220–233. URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/201835/visnyk-lnam-no-35-2018-maryna-tokar-220-233-stor.pdf>.
2. Огар Е. І. Культура дитячого видання: основні складові успіху. Поліграфія і видавнича справа. 2002. №39. С. 128-134. URL: <https://pvs.uad.lviv.ua/media/39/23.pdf>.
3. Литвиненко О. О. Дитяча книга в мультимедійному середовищі: сучасний стан та перспективи розвитку : дис. ... канд. наук: 27.00.03. 2011. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0411U006544>.
4. Єжова О., Моторна Т. Дизайн сучасної книжкової ілюстрації в Україні: творча майстерня "Аграфка". Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (КНУТД, 25 квітня 2024 р., Київ). Т.2. С. 248-251
5. Gryshchenko I., Yezhova O., Pashkevich K., Biryukova Y. Research and creative activity in the design field: Intersections of science, art, and engineering. Leonardo. 2024. Т. 57. №. 3. С. 279-285. https://doi.org/10.1162/leon_a_02521

ДИЗАЙН КНИЖКОВОЇ ОБКЛАДИНКИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ АКТУАЛЬНИХ СТИЛЬОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Єжова Ольга

д. пед. наук, проф.

Плешивцева Марина

здобувачка вищої освіти

Федорченко Аріна

здобувачка вищої освіти

Кафедра графічного дизайну

Київський національний університет технологій та дизайну

Анотація: У статті досліджено сучасні тенденції у сфері дизайну книги, зокрема оформлення обкладинок як ключового елементу візуальної комунікації. Проаналізовано актуальні стилістичні напрями, серед яких мінімалізм, експериментальна типографіка, ілюстративні рішення, колаж, натуралістичні мотиви та нестандартні формати. Визначено, що сучасна обкладинка виконує не

лише естетичну, але й комунікативну та маркетингову функції, формуючи перше враження про видання.

Ключові слова: графічний дизайн, книга, візуальна комунікація, стиль, типографіка.

ВСТУП

Дизайн обкладинки книги є важливим елементом візуальної комунікації, що формує перше враження потенційного читача, впливає на рішення про купівлю видання та виконує маркетингову функцію. Сучасні дизайнерські рішення повинні не лише відповідати жанровим характеристикам, а й узгоджуватись із актуальними візуальними трендами, що домінують на ринку книжкової продукції [1].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ.

Хоча передбачення майбутніх дизайнерських трендів залишається складним завданням, візуальна культура книжкового оформлення розвивається у досить стабільному руслі. Аналіз найбільш популярних обкладинок минулого року засвідчує сталість основних принципів: професійність, гармонійність та відповідність очікуванням цільової аудиторії [1]. Грищенко І. та ін. [4] дослідили, як міжнародна програма дистанційного навчання підвищує дослідницькі компетенції, міждисциплінарні навички та впевненість дизайнерів у професійній науковій та творчій діяльності на стику дизайну, науки та інженерії. Єжова, Кротова та Ці [5] дослідили, як сучасний дизайн обкладинок книг інтегрує мультикультурні стилістичні тенденції та глобальні культурні елементи для створення візуально переконливих та тематично значущих творів, що виходять за межі регіональних кордонів.

Метою цього дослідження є виявлення основних сучасних тенденцій у розробці дизайну книги та узагальнення ефективних дизайнерських стратегій.

МЕТОДОЛОГІЯ

У ході дослідження було проаналізовано аналітичні матеріали, публікації провідних дизайнерів та огляди спеціалізованих дизайнерських платформ. Методом контент-аналізу здійснено узагальнення візуальних трендів, що повторювались у найбільш впливових книжкових обкладинках протягом останніх років. Окремо розглянуто зразки типового оформлення у межах окремих візуальних тенденцій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У 2024 році переважали тенденції, пов'язані з максималізмом, експресивною типографікою, візуальною ностальгією, абстракцією, колажами та іншими прийомами.

Мінімалізм. Мінімалістичний підхід у дизайні обкладинок зберігає свою актуальність протягом тривалого часу. Цей напрямок ґрунтується на ідеї візуальної стриманості та чіткості композиції. Мінімалізм апелює до естетики простоти та відкриває простір для уяви читача. У контексті інформаційного

перевантаження мінімалістичний стиль забезпечує необхідну візуальну «паузу», акцентуючи увагу на суті [3].

Поп-арт і ретро. Серед протилежних до мінімалізму тенденцій варто виокремити повернення до візуальних кодів поп-арту та стилістики ретро. Цей напрям вирізняється інтенсивним кольором, виразною типографікою та відсиланням до візуальної культури ХХ століття. До характерних рис відносяться симетричні композиції в дусі ар-деко, насичені кольорові палітри, декоративні шрифти із засічками [1], [3].

Ілюстративні обкладинки. Ще однією актуальною тенденцією є використання авторських ілюстрацій, які виконують не лише естетичну, а й семантичну функцію. Ілюстрація на обкладинці може виступати візуальним прологом, задаючи тональність та емоційне забарвлення твору. Серед типових прийомів – стилізовані портрети, абстрактні або символічні сцени, сюрреалістичні композиції [3].

Експериментальна типографіка. Типографіка перетворилась на самостійний елемент композиційної домінанти. Її роль полягає не лише в інформативності, але й у створенні настрою через форму та розташування шрифтів. До популярних прийомів належать: збільшення кеглю до виходу за межі полів, створення ефекту глибини, експерименти із перспективою, прозорістю та накладками [1], [3].

На рис. 1 наведено приклад обкладинки книги, де саме типографіка виступає головним візуальним компонентом. Назва «Audition» та ім'я авторки «Katie Kitamura» виконані шрифтом, подібним до Helvetica Rounded Bold, що характеризується м'якими кутами та геометричною гармонією. Допоміжний текст стилізований під рукописне письмо, створюючи контрастну ієрархію.

Колаж. Сучасні обкладинки часто включають елементи колажу: поєднання фотографій, рукописних фрагментів, вирізок та інших матеріалів. Такі композиції створюють ефект візуального нашарування, надаючи обкладинці багат шаровості та емоційної насиченості. Цей прийом дозволяє автору ще до прочитання сформулювати перше враження про стилістику твору. Приклад подано на рис. 2.

Нетипові формати. Для привернення уваги використовуються також нестандартні формати та форми видань. Іноді дизайнери вдаються до контурних змін обкладинки, що асоціюються з тематикою книги. Такі дизайнерські рішення апелюють до естетичних очікувань молодшої аудиторії, що прагне новизни [2].

Природна тематика. Зростаючий інтерес до проблем екології та сталого розвитку зумовив появу тенденції на «натуральні» обкладинки. Це виявляється у використанні візуальних елементів, натхнених природою – зображень листя, дерев, екологічних текстур, кольорів землі та рослинності. На рис. 3 продемонстровано приклад обкладинки з візуальним посиленням на природу, що апелює до актуальних соціальних тем [2].

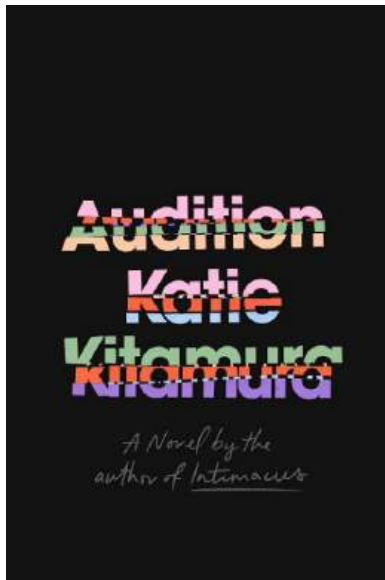

Рис. 1. Обкладинка книги з типографікою як головним елементом дизайну (джерело: Goodreads)

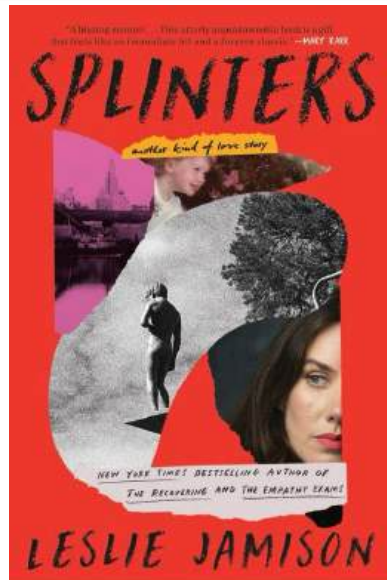

Рис. 2. Обкладинка книги, виконана у стилі колажу (джерело: Buy Books Online)

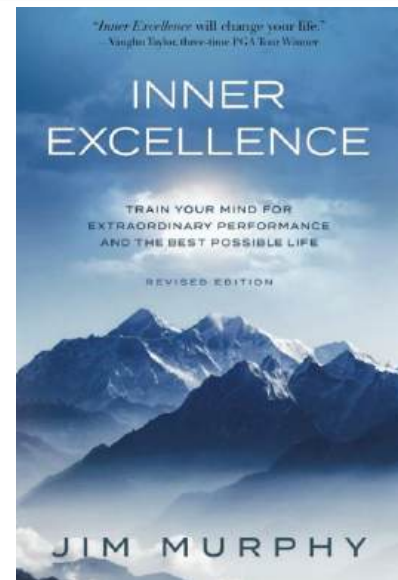

Рис. 3. Обкладинка книги з використанням природних елементів (джерело: The Independent Publishing Magazine)

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження виявило ключові напрями розвитку сучасного дизайну книги. Обкладинка більше не виконує лише декоративну функцію – вона стає автономним засобом візуального нарративу, що інтегрує жанрові, естетичні та технологічні складники. Серед основних тенденцій: мінімалізм, експресивна типографіка, ілюстрація, колаж, екологічна тематика та використання нестандартних форматів. Інновації у сфері друкарства, цифрові технології та підвищення візуальної грамотності аудиторії лише посилюють вимоги до дизайнерських рішень. Успішна обкладинка поєднує жанрову ідентичність, креативність і ринкову доцільність, забезпечуючи видимість книги у конкурентному медіапросторі.

Список використаних джерел

1. 10 Book Cover Design Trends that Await Us in 2025. Academy Miblar. 2025. URL:<https://miblar.com/blog/book-cover-trends-this-year/> (дата звернення 20.05.2025);
2. Eleanor Hecks. 4 of the Biggest Book Design Trends Currently Captivating Gen Z Audiences. The Independent Publishing Magazine - The online magazine for independent authors and publishers. 2025. URL:<https://theindependentpublishingmagazine.com/book-design-trends-for-gen-z-audiences/> (дата звернення 17.03.2025);
3. Michael M. Top 10 Book Cover Design Trends: Inspiration for Authors and Designers for 2025. URL:<https://graphicdesigneye.com/top-10-book-cover-design-trends/> (дата звернення 19.05.2025).

4. Gryshchenko I., Yezhova O., Pashkevich K., Biryukova Y. Research and creative activity in the design field: Intersections of science, art, and engineering. Leonardo. 2024. T. 57. №. 3. С. 279-285. https://doi.org/10.1162/leon_a_02521
5. Yezhova O., Krotova T., Qi Qi. Design of a book based on stylistic trends in world culture. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (КНУТД, 25 квітня 2024 р., Київ, Україна). Т.1. С. 65-67.